

Ram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 30 september 2003 beslutat bereda övriga berörda utskott tillfälle att avge yttrande över proposition 2003/04:1 Budgetpropositionen för 2004 (volym 1) om den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 2004, utgifternas fördelning på utgiftsområden och beräkningen av statsinkomsterna, förslag till utgiftstak för staten för åren 2005 och 2006, låneramar (yrkandena 1–17 och 27–40) med eventuella motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Konstitutionsutskottet begränsar sitt yttrande till att avse förslaget till ram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse i budgetpropositionen samt motionerna 2003/04:Fi239 (m) yrkandena 6 och 7, 2003/04:Fi240 (fp) yrkandena 11 och 13, 2003/04:Fi241 (kd) yrkandena 5 och 7 och 2003/04:Fi242 (c) yrkande 3 i motsvarande delar.

Stockholm den 23 oktober 2003

På konstitutionsutskottets vägnar

Gunnar Hökmark

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Hökmark (m), Göran Magnusson (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Pär Axel Sahlberg (s), Kenth Högström (s), Ingvar Svensson (kd), Mats Einarsson (v), Mats Berglind (s), Henrik S Järrel (m), Anders Bengtsson (s), Tobias Krantz (fp), Kerstin Lundgren (c), Helene Petersson (s), Nils Fredrik Aurelius (m), Billy Gustafsson (s), Gustav Fridolin (mp) och Martin Andreasson (fp).

Utskottet

Propositionen

I propositionen volym 1, avsnitt 2 yrkande 9 föreslår regeringen att riksdagen beslutar om fördelning av utgifterna för budgetåret 2004 på utgiftsområden i enlighet med vad regeringen anfört i avsnitt 6.2, tabell 6.5.

Regeringen föreslår i yrkande 11 att riksdagen godkänner beräkningen av utgifter på utgiftsområden för budgetåren 2005 och 2006 (avsnitt 6.2 tabell 6.5).

Ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för år 2004 skall, enligt tabell 6.5 Utgifter 2004–2006, uppgå till 7 896 299 000 kronor. För åren 2005 och 2006 beräknas ramen till 7 844 miljoner kronor respektive 8 218 miljoner kronor.

Utgiftsområde 1 omfattar politikområdet Demokrati och delar av politikområdet Mediepolitik som i övrigt ingår i utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. I utgiftsområde 1 ingår även en del av politikområdet Samepolitik som i övrigt ingår i utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar. Vidare ingår i utgiftsområde 1 de på politikområde ofördelade anslagen *Kungliga hov- och slottsstaten, Riksdagens ledamöter och partier m.m., Riksdagens förvaltningskostnader, Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen, Regeringskansliet m.m., Stöd till politiska partier samt Expertgruppen för EU-frågor.*

Närmare om utgiftsområde 1

I politikområdet Demokrati ingår Valmyndighetens, Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter. Vidare ingår betalning av statens kostnader för valsedlar och annat valmaterial samt ersättningar till vissa myndigheter, Posten Sverige AB och kommunerna för biträde i samband med allmänna val. Ingår gör också tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek samt en satsning på mångvetenskaplig demokratiforskning. För 2004 ingår i politikområdet en demokratisatsning, som bl.a. kommer att innehålla insatser för att öka valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2004. I politikområdet ingår 2004 även särskilda medel till riksdagspartierna för att informera om Europaparlamentsvalet.

Regeringen föreslår att anslagen inom politikområdet för år 2004 skall uppgå till totalt 298,7 miljoner kronor. För år 2005 beräknas anslagen till sammanlagt 83,2 miljoner kronor och för år 2006 till 347,3 miljoner kronor. De stora skillnaderna i utgiftsutvecklingen under perioden 2004–2006 beror på att det år 2004 och 2006 genomförs val till Europaparlamentet respektive allmänna val.

För de delar av politikområdet *Mediepolitik* som hör till utgiftsområde 1 föreslår regeringen anslag för år 2004 på totalt 664,7 miljoner kronor. Av

politikområdet ingår anslagen till Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden, presstöd, stöd till radio- och kassettidningar, Radio- och TV-verket samt Granskningsnämnden för radio och TV i utgiftsområdet. För år 2005 beräknas anslaget för dessa delar av politikområdet Mediepolitik till 665,3 miljoner kronor och för år 2006 till 665,8 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att anslaget till Sametinget, som ingår i politikområdet *Samepolitik*, skall uppgå till 17,7 miljoner kronor för år 2004. För år 2005 beräknas anslaget till 18,1 miljoner kronor och för år 2006 till 18,3 miljoner kronor.

I utgiftsområdet ingår även anslag som inte omfattas av indelningen i politikområden, eftersom regeringen inte fastställer några mål för dem. Det gäller anslagen Kungliga hov- och slottsstaten, Regeringskansliet m.m., Stöd till politiska partier, Riksdagens ledamöter och partier m.m., Riksdagens förvaltningskostnader och Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen samt Expertgruppen för EU-frågor. Regeringen föreslår att ramen för dessa anslag skall uppgå till 6 915,3 miljoner kronor för år 2004. För år 2005 beräknas anslaget till 7 077,8 miljoner kronor och för år 2006 till 7 186,5 miljoner kronor.

Motionerna

FÖRSLAG TILL RAM FÖR UTGIFTSOMRÅDE 1 RIKETS STYRELSE

Belopp i miljoner kronor

År	Propositionen	Oppositionspartiernas avvikelser från propositionens ram			
		Moderata samlingspartiet	Folkpartiet liberalerna	Kristdemokraterna	Centerpartiet
2004	7 896	-864	-1 277	-631	-900
2005	7 844	-1 209	-1 277	-676	-880
2006	8 218	-1 245	-1 277	-676	-890

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion Fi239 yrkande 6 (delvis) en sänkning för utgiftsområde 1 med 864 miljoner kronor jämfört med förslagen i budgetpropositionen. I motionen anförts att Regeringskansliet har expanderat de senaste åren. Det gäller i synnerhet de politiskt relaterade befattningarna. Enligt motionärernas uppfattning finns det skäl att hålla tillbaka expansionen av Regeringskansliet. Därför bör Regeringskansliet enligt motionärernas mening återgå till samma dimensionering som före det svenska ordförandeskapet i EU. Vidare anser motionärerna att det finns anledning att ifrågasätta att regeringens stödpartiers kanslier finansieras inom ramen för anslaget till Regeringskansliet. Stödpartierna får, liksom övriga oppositionspartier, parti- och kanslistöd. De bör kunna finansiera sina samordningskanslier med dessa medel.

I motionen anförs också att anslaget till riksdagens informationsavdelning bör reduceras. Det är inte påkallat att informationsavdelningen har den omfattning den har i dag. Det huvudsakliga ansvaret för den information som gäller den politiska verksamheten i riksdagen åvilar riksdagens partier.

Motionärerna anser också att en särskild upplysningskampanj om kommunismens brott mot mänskligheten bör genomföras.

I motionen föreslås också att partistödet avvecklas successivt. För år 2005 föreslås en minskning av stödet till en fjärdedel av det nuvarande anslaget. För år 2006 föreslås att stödet dras ned med ytterligare en fjärdedel. Vidare motsätter sig motionärerna att 10 miljoner kronor anslås i samband med valet till Europaparlamentet 2004.

I motionen föreslås även att presstödet avvecklas i två steg. Det första bör enligt motionärerna tas år 2005. Resterande belopp bör därefter lyftas ur budgeten år 2006. I och med att presstödet avskaffas kommer Presstödsnämnden inte längre att fylla någon funktion. Den bör enligt motionen avvecklas. För att underlätta avvecklingen av presstödet föreslår motionärerna att reklamskatten avskaffas. I motion 2003/04:K424 av Gunnar Hökmark m.fl. (m) anförs att även Taltidningsnämnden bör avvecklas. Det anförs vidare i den motionen att de uppgifter som rör fördelningen av statligt stöd till radio- och kassettidningar bör överföras till Kammarkollegiet då detta stöd, enligt motionärerna, inte får påverkas av ett avskaffande av presstödet.

Beträffande åren 2005 och 2006 föreslås besparingar inom utgiftsområdet på sammanlagt 1 209 miljoner kronor respektive 1 245 miljoner kronor (yrkande 7 delvis).

Folkpartiet liberalerna föreslår i partimotion Fi240 yrkande 13 (delvis) en sänkning av ramen för utgiftsområdet för år 2004 med 1 277 miljoner kronor jämfört med förslaget i budgetpropositionen. I fråga om presstödet föreslås en minskning med 425 miljoner kronor med hänvisning till att det nu råder en helt ny situation i förhållande till vad som gällde när det infördes. Anslaget till Regeringskansliet m.m. bör minskas med 800 miljoner kronor anser Folkpartiet, eftersom det under den socialdemokratiska regeringen vuxit starkt, särskilt vad gäller den politiska verksamheten. Efter ordförandeskapet i EU kan Regeringskansliet krympas enligt Folkpartiet. Partiet anser också att de samordningsvinster som sammanslagningen med utrikesförvaltningen medför bör utnyttjas. Vidare föreslår Folkpartiet liberalerna en minskning av partistödet med 30 miljoner kronor för år 2004 för att minska partiernas beroende av staten. För vart och ett av åren 2005 och 2006 föreslås besparingar inom utgiftsområdet på sammanlagt 1 277 miljoner kronor respektive 1 277 miljoner kronor (yrkande 11 delvis).

Kristdemokraterna föreslår i partimotion Fi241 att ramen för utgiftsområdet minskas med 631 miljoner kronor för år 2004 jämfört med regeringens förslag (yrkande 5 delvis). Partiet anser att presstödet kan minskas med totalt 20 miljoner kronor. I sammanhanget anförs att partiet stöder distributionsstödet till lördagsutdelning. Vidare förespråkas i motionen att det införs ett exemplarstöd för postdistribuerade tidningar med 2 kr per distribuerat exemplar.

Anslaget till Regeringskansliet bör minskas med 605 miljoner kronor för år 2004, eftersom utveckling och anpassning av Regeringskansliet enligt Kristdemokraterna kan ske genom organisationsförändringar och rationaliseringar. I avvaktan på ett tydliggörande av målen för Datainspektionens verksamhet anser partiet att besparingar kan göras på 6 miljoner kronor. Besparingarna på utgiftsområdet för år 2005 uppgår till 676 miljoner kronor och för år 2006 till samma belopp (yrkande 7 delvis).

Centerpartiet föreslår i sin partimotion Fi242 yrkande 3 (delvis) en minskning av utgiftsramen för år 2004 med 900 miljoner kronor. I motion 2003/04:K414 av Kerstin Lundgren m.fl. (c) anges att Centerpartiet vill öka anslaget 27:2 *Presstödd* med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag. Vidare föreslås i den motionen att anslaget 90:5 *Regeringskansliet* minskas med 900 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Därvid anføres bl.a. att tidigare sammanslagningar av departement borde ge minskade kostnader genom effektiviseringar under den kommande treårsperioden. Enligt motionärerna är det även nödvändigt och fullt genomförbart med allmänna besparingar inom Regeringskansliet. För åren 2005 och 2006 föreslår partiet minskningar med 880 miljoner kronor respektive 890 miljoner kronor (yrkande 3 delvis).

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker att riksdagen för budgetåret 2004 beslutar om utgiftsramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med vad som anføres i budgetpropositionen volym 1, avsnitt 6.2, tabell 6.5, dvs. 7 896 299 000 kronor.

Vidare tillstyrker utskottet att riksdagen för budgetåren 2005 och 2006 godkänner regeringens förslag till preliminära ramar för utgiftsområde 1 som riktlinjer för regeringens budgetarbete. Dessa ramar föreslås uppgå till 7 844 miljoner kronor respektive 8 218 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande innebär att utskottet avstyrker motionerna Fi239 yrkandena 6 och 7 (m), Fi240 yrkandena 11 och 13 (fp), Fi241 yrkandena 5 och 7 (kd) och Fi242 yrkande 3 (c) i berörda delar.

Avvikande meningar

Utgiftsramen budgetåret 2004 och preliminära utgiftsramar för 2005 och 2006 (m)

Gunnar Hökmark (m), Henrik S Järrel (m) och Nils Fredrik Aurelius (m) anför:

Regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budgetåret 2004 och förslag till preliminära ramar för utgiftsområdet för åren 2005 och 2006 samt förslagen i motionerna Fi240 yrkandena 11 och 13 (fp), Fi241 yrkandena 5 och 7 (kd) och Fi242 yrkande 3 (c) bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Moderata samlingspartiets förslag i motion Fi239 yrkandena 6 och 7. Vårt ställningstagande innebär att riksdagen för budgetåret 2004 anvisar 7 032 miljoner kronor till utgiftsområdet och för åren 2005 och 2006 godkänner en preliminär utgiftsram för utgiftsområde 1 på 6 635 miljoner kronor respektive 6 973 miljoner kronor som riktlinjer för regeringens budgetarbete.

Utgiftsramen budgetåret 2004 och preliminära utgiftsramar åren 2005 och 2006 (fp)

Tobias Krantz (fp) och Martin Andreasson (fp) anför:

Regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budgetåret 2004 och förslag till preliminära ramar för utgiftsområdet för åren 2005 och 2006 samt förslagen i motionerna Fi239 yrkandena 6 och 7 (m), Fi241 yrkandena 5 och 7 (kd) och Fi242 yrkande 3 (c) bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Folkpartiet liberalernas förslag i motion Fi240 yrkandena 11 och 13. Vårt ställningstagande innebär att riksdagen för budgetåret 2004 anvisar 6 619 miljoner kronor till utgiftsområdet och för åren 2005 och 2006 godkänner en preliminär utgiftsram för utgiftsområde 1 på 6 567 miljoner kronor respektive 6 941 miljoner kronor som riktlinjer för regeringens budgetarbete.

Utgiftsramen budgetåret 2004 och preliminära utgiftsramar för åren 2005 och 2006 (kd)

Ingvar Svensson (kd) anför:

Regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budgetåret 2004 och förslag till preliminära ramar för utgiftsområdet för åren 2005 och 2006 samt förslagen i motionerna Fi239 yrkandena 6 och 7 (m), Fi240 yrkandena 11 och 13 (fp) och Fi242 yrkande 3 (c) bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Kristdemokraternas förslag i motion Fi241 yrkandena 5 och 7. Vårt ställningstagande innebär att riksdagen för budgetåret 2004 anvisar 7 265 miljoner kronor till utgiftsområdet och för åren 2005 och 2006 godkänner en preliminär utgiftsram för utgiftsområde 1 på 7 168 miljoner kronor respektive 7 542 miljoner kronor som riktlinjer för regeringens budgetarbete.

Utgiftsramen budgetåret 2004 och preliminära utgiftsramar åren 2005 och 2006 (c)

Kerstin Lundgren (c) anför:

Regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budgetåret 2004 och förslag till preliminära ramar för utgiftsområdet för åren 2005 och 2006 samt förslagen i motionerna Fi239 yrkandena 6 och 7 (m), Fi240 yrkandena 11 och 13 (fp) och Fi241 yrkandena 5 och 7 (kd) bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Centerpartiets förslag i motion Fi242 yrkande 3. Vårt ställningstagande innebär att riksdagen för budgetåret 2004 anvisar 6 996 miljoner kronor till utgiftsområdet och för åren 2005 och 2006 godkänner en preliminär utgiftsram för utgiftsområde 1 på 6 964 miljoner kronor respektive 7 328 miljoner kronor som riktlinjer för regeringens budgetarbete.

Innehållsförteckning

Utskottet	2
Propositionen	2
Närmare om utgiftsområde 1	2
Motionerna	3
Utskottets ställningstagande	5
Avvikande meningar	6
Utgiftsramen budgetåret 2004 och preliminära utgiftsramar för 2005 och 2006 (m)	6
Utgiftsramen budgetåret 2004 och preliminära utgiftsramar åren 2005 och 2006 (fp)	6
Utgiftsramen budgetåret 2004 och preliminära utgiftsramar för åren 2005 och 2006 (kd)	6
Utgiftsramen budgetåret 2004 och preliminära utgiftsramar åren 2005 och 2006 (c)	7